

Асоциация на индустриалния капитал в България вчера в медиите

Вестник Дневник

✓ **Усещането за ръст на сивата икономика се засилва, показва проучване**

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/05/31/1098087_useshtaneto_za_rust_na_sivata_ikonomika_se_zasilva/

Засилва се усещането на хората, че делът на сивата икономика нараства. Това се вижда от социологическо изследване, направено по поръчка на Асоциацията на индустриалния капитал. То е част от проект за ограничаване на сивата икономика, финансиран от оперативната програма "Човешки ресурси".

Проучването е проведено като са анкетирани работодатели, служители и работници в 500 български фирми, а също и студенти и пенсионери. Според работодателите скритият сектор е около 45%, а според останалите анкетирани - 35%. Според участниците в изследването с над 50% сив сектор са млекопреработването, туризмът и инфраструктурното строителство, съобщи доц. Стефан Петранов от екипа на проекта, цитиран от "Фокус" и БТА. Като градове с най-висок дял на сенческия бизнес анкетирани са посочили Шумен, Ямбол, Враца, Бургас, Монтана, Русе, Враца, Кюстендил и Пазарджик.

Според Петранов паричните трансфери в сивия сектор са в размер между 20 и 25 млрд. лева, което представлява около 30-35% от brutния вътрешен продукт на страната. Авторите на проучването очакват намаляване на дела на скритата икономика заради задължителното свързване на касовите апарати на фирмите с НАП.

Вестник Стандарт

✓ **Сивата икономика върти 25 млрд. годишно**

<http://www.standartnews.com/news/details/id/105116/%D0%A1%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D1%80%D1%82%D0%B8-25-%D0%BC%D0%BB%D1%80%D0%B4.-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%88%D0%BD%D0%BE>

25 млрд. лева годишно е оборотът на фирмите от сивата икономика, каза в старата столица доц. Стефан Петранов от Софийския университет. Според данните от социологическото проучване между 500 фирми делът в сивата икономика у нас е между 35 и 45%.

Работодателите били по-склонни да вярват, че сивата икономика в по-голям дял в страната, отколкото работниците им. Според данните от проучването 30% от БВП се реализира от сивия сектор, като най-голям дял имало млекопреработването - около 60-70%. Туризмът и инфраструктурното строителство били другото апетитно място за сивия бизнес, като делът при тях достигал до 60%.

Според Националния център за икономика на светло през тази година делът на сивата икономика ще намалее значително в резултат на връзването на бензиностанциите с НАП, а също така и доброволната връзка на касовите апарати на фармацевтите с приходната агенция. Другата мярка за свързване на всички търговци по ДДС с НАП също щяла да свие сивата икономика до минимум. Правителството можело да се справи с икономиката в сянка само със силни закони, повсеместен контрол и безкомпромисни санкции, каза доц. Петранов.

focus-news.net

✓ **Между 35% и 45% е делът на сивата икономика в България, според изследване**

<http://www.focus-news.net/?id=n1530108>

Между 35% и 45% е делът на сивата икономика в България. Това каза във Велико Търново доц. Стефан Петранов, преподавател по икономика и ключов експерт по проекта „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“, предаде репортер на радио „Фокус“-Велико Търново. Петранов поясни, че изследването на сивия сектор е направено чрез социологическо проучване измежду работодатели, работници и другата част на населението – пенсионери и студенти. Според работодателите сивата икономика в България е около 45%, а според населението и работниците тя е 35%. Най-много сивата икономика е в подсектор млекопреработване – 60-70%, както и в секторите туризъм и инфраструктурно строителство – 55%. Доц. Петранов подчерта, че размерът на трансакциите, които се извършват в сивата икономика би могъл да се оцени между 20-25 млрд. лева или 30-35% от БВП. Той подчерта, че на фона на другите страни от Европейския съюз, България е от страните, за които размерът на сивата икономика е сравнително най-голям. Страната в Европейския съюз, която има най-нисък дял на сивата икономика, е Австрия. Там делът е 8%. Икономистът подчерта, че това са изследвания на Световната банка и Международния валутен фонд. Сивата икономика в Германия пък е около 10-12%. В България и Румъния числата са сходни – 35-40%. Подобна е цифрата и в Гърция. „Ако се сравняваме с Европейския съюз, ние сме измежду тези страни, в които относителният дял на сивата икономика е най-висок. Това са доста големи размери и трябва да се взимат мерки, за да се намали този дял. Те са пречка за устойчивото развитие на българската икономика“, подчерта доц. Петранов. По думите му сива икономика има и извън Европейския съюз – в страни от Латинска Америка, Африка и Азия. Там понякога сивата икономика заема доста по-висок дял – 50% и над 50%. Изследването на индекса на сивата икономика е съставено от два компонента - от социологическо проучване и

от различни статистически източници. През 2011 година тенденцията е за намаляване на сивата икономика, каза още доц. Стефан Петранов. По думите му правителството е взело сериозни мерки за изваждане на част от оборотите на сивата икономика на светло. Доц. Петранов даде пример като за добра мярка директното свързване на касовите апарати на бензиностанциите с НАП. Освен това той подчерта, че всички фирми, които са регистрирани по Данък добавена стойност, също ще бъдат длъжни през септември да свържат касовите си апарати с НАП. Някой от браншовите организации, като тази на фармацевтите, е поела ангажимент касовите апарати на аптеките да бъдат свързани с НАП по-рано. „Така че аз очаквам тези мерки да дадат резултат и част от оборотите на сивата икономика да излязат на светло и моята прогноза е тази година делът на сивият сектор да намалее”, посочи доц. Стефан Петранов. Той припомни, че преди 2000 година сивата икономика е била с много по-голям дял от сега и то сравнително устойчив. Той е бил систематично над 50-55%. От 2000 година до 2008 година се забелязала тенденция за намаляване на сивата икономика. През 2009 година има нарастване на сивата икономика, а през 2010 година отново има намаляване. Доц. Петранов подчерта, че през последните две години сивият сектор е нестабилен, като хем нараства, хем намалява.

dariknews.bg

✓ **Фирми от строителството, млекопреработването и туризма масово работят в сивия сектор**

http://dariknews.bg/view_article.php?article_id=725066

Между 35 и 45% е делът на сивата икономика в България, показват данни от изследване, направено по проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика”. Той се изпълнява от Асоциацията на индустриалния капитал в България, в партньорство с КНСБ за периода 2009 - 2013 г. Проектът е финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд. Проектът бе представен във Велико Търново на среща с представители на бизнеса, регионалните власти, държавни институции и социални партньори. За изучаване и ограничаване на сивата икономика експерти от Асоциацията на индустриалния капитал са разработили нов композиционен индекс, наречен "икономика на светло". Той съчетава данни от официалната статистика и социологически проучвания. Делът на сивата икономика във Великотърновска област е малко над 41%, сочат още данните от проучването. Укриването на обороти и дължими данъци като ДДС и корпоративен данък печалба и контрабандният внос са сред основните проявления на неформалната икономика у нас. Такова е и неплащането на пълния размер на осигуровките на работниците, като те официално работят на договор с много по-малка заплата от действителната. В сивия сектор попадат масово фирми от строителството, туризма и млекопреработването, съобщи доц. Стефан Петранов, преподавател в Софийския университет и водещ експерт по проекта. Той прогнозира, че до края на годината делът на сивата икономика у нас ще намалее, заради мерките, които правителството предприема, за да извади на светло оборотите на фирмите.

Чуйте звуковия файл.

България се нарежда в челните места на страните от Европейския съюз с най-голям дял на сивата икономика, като данните са почти еднакви с Румъния, където е отчетена сива икономика около 35 - 40%. В челната четворка влизат също Гърция и Италия. Най-нисък е делът на неформалната икономика в Австрия - около 8% и Германия - около 10 - 12 на сто.

dir.bg

✓ **Между 35% и 45% делът на сивата икономика в България**

<http://novini.dir.bg/news.php?id=8744843>

Между 35% и 45% е делът на сивата икономика в България. Това обяви във Велико Търново доц. Стефан Петранов, преподавател по икономика и ключов експерт по проекта „Ограничаване и превенция на неформалната икономика”. Изследването на сивия сектор е направено чрез социологическо проучване измежду работодатели, работници и другата част на населението - пенсионери и студенти. Според работодателите сивата икономика в България е около 45%, а според населението и работниците тя е 35%. Най-много сивата икономика е в подсектор млекопреработване - 60-70%, както и в секторите туризъм и инфраструктурно строителство - 55%. Размерът на транзакциите, които се извършват в сивата икономика, е между 20-25 млрд. лева или 30-35% от БВП.

blitz.bg

✓ **МЕЖДУ 35% И 45% ДЕЛЪТ НА СИВАТА ИКОНОМИКА В БЪЛГАРИЯ**

<http://www.blitz.bg/news/article/109836>

Между 35% и 45% е делът на сивата икономика в България. Това обяви във Велико Търново доц. Стефан Петранов, преподавател по икономика и ключов експерт по проекта „Ограничаване и превенция на неформалната икономика”. Изследването на сивия сектор е направено чрез социологическо проучване измежду работодатели, работници и другата част на населението – пенсионери и студенти. Според работодателите сивата икономика в България е около 45%, а според населението и работниците тя е 35%. Най-много сивата икономика е в подсектор млекопреработване – 60-70%, както и в секторите туризъм и инфраструктурно строителство – 55%. Размерът на транзакциите, които се извършват в сивата икономика, е между 20-25 млрд. лева или 30-35% от БВП.

✓ **Балканските членове на ЕС - първенци по размер на сивата икономика**

<http://www.mediapool.bg/show/?storyid=180185>

България, Румъния и Гърция заемат челни позиции сред страните от ЕС с най-голям относителен дял (над 40 на сто) на сивата икономика, съобщи БТА като се позова на резултатите от социологическо проучване по проекта "Ограничаване и превенция на неформалната икономика", който се изпълнява в партньорство от Асоциацията на индустриалния капитал в България и КНСБ. Данни от изследването бяха представени във Велико Търново.

Най-малък е делът на сивата икономика в Австрия и Германия – между 8 и 10 на сто, показва още проучването.

В рамките му са били анкетирани работодатели, служители и работници от 500 фирми, както и жители на населени места от цялата страна. При обработката са използвани данни от анкетите и официалните статистики на България, МВФ и Световната банка.

Според резултатите от проучването около 45% е делът на сивата икономика в страната. Най-засегнати от това явление са млекопреработването, туризмът и строителството на инфраструктурни обекти, където сивата икономика достига до 60 на сто, посочи доц. Стефан Петранов от Софийския университет "Св. Климент Охридски", водещ експерт на проекта.

Според оценката на анкетирани от различните групи най-широко разпространение на сивата икономика има в Шумен, Ямбол, Враца, Бургас, Монтана, Русе, Враца, Кюстендил и Пазарджик.

Годишно между 20 и 25 млрд. лв. достига оборотът на сивата икономика, което съставлява близо 30 на сто от БВП на страната. Ако този процес се задълбочи, това ще създаде сериозни проблеми пред устойчивото икономическо развитие на страната, каза доц. Петранов.

По повод коментара на министъра на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков, че е "по-добре да има сива икономика, отколкото никаква икономика", експертът посочи, че сивата икономика може да има своите положителни проявления в краткосрочен план като буфер в период на икономическа криза.

Ако тя приеме големи размери за дълъг период, това ще се превърне в пречка за устойчивия икономически растеж, добави доц. Петранов.

По неговите думи растежът на сивата икономика в страната е започнал през 2000 г., като нараснал до 50-55 на сто през 2008 г. След това бележи спад и отново се покачва през 2009 г.

Според прогнозата на специалистите от 2010 г. се очертава тенденция за намаляване на дела на сивата икономика, която се очаква да се задълбочи през тази година със задължителното свързване на касовите апарати на фирмите, регистрирани по ДДС с НАП от началото на септември.

focus-radio.net

✓ **През 2011 година тенденцията е за намаляване на сивата икономика, според експерт**

<http://www.focus-radio.net/?action=news&id=492149>

Велико Търново. През 2011 година тенденцията е за намаляване на сивата икономика. Това каза във Велико Търново доц. Стефан Петранов, преподавател по икономика и ключов експерт по проекта "Ограничаване и превенция на неформалната икономика", предаде репортер на **радио "Фокус" – Велико Търново**. По думите му правителството е взело сериозни мерки за изваждане на част от оборотите на сивата икономика на светло. Доц. Петранов даде пример като за добра мярка директното свързване на касовите апарати на бензиностанциите с НАП. Освен това той подчерта, че всички фирми, които са регистрирани по данък добавена стойност също ще бъдат длъжни през септември да свържат касовите си апарати с НАП. Някой от браншовите организации, като тази на фармацевтите е поела ангажимент касовите апарати на аптеките да бъдат свързани с НАП по-рано. "Така че аз очаквам тези мерки да дадат резултат и част от оборотите на сивата икономика да излязат на светло и моята прогноза е тази година делът на сивият сектор да намалее", посочи доц. Стефан Петранов. Той припомни, че преди 2000 година сивата икономика е била с много по-голям дял от сега и то сравнително устойчив. Той е бил систематично над 50-55%. От 2000 година до 2008 година се забелязала тенденция за намаляване на сивата икономика. През 2009 година има нарастване на сивата икономика, а през 2010 година отново има намаляване. Доц. Петранов подчерта, че през последните две години сивият сектор е нестабилен, като хем нараства, хем намалява.

✓ **Между 35% и 45% е делът на сивата икономика в България, показва изследване**

<http://www.focus-radio.net/?action=news&id=492121>

Велико Търново. Между 35% и 45% е делът на сивата икономика в България. Това каза във Велико Търново доц. Стефан Петранов, преподавател по икономика и ключов експерт по проекта "Ограничаване и превенция на неформалната икономика", предаде репортер на **радио "Фокус" – Велико Търново**. Той поясни, че изследването на сивия сектор е направено чрез социологическо проучване измежду работодатели, работници и другата част на населението – пенсионери и студенти. Според работодателите сивата икономика в България е около 45%, а според населението и работниците тя е 35%. Най-много сивата икономика е в подсектор млекопреработване – 60-70%, както и в секторите туризъм и инфраструктурно строителство – 55%. Доц. Петранов подчерта, че размерът на трансакциите, които се извършват в сивата икономика би могъл да се оцени между 20-25 млрд. лева или 30-35% от БВП. Той подчерта, че на фона на другите страни от Европейския съюз България е от страните, за които размерът на сивата икономика е сравнително най-голям. Страната в Европейския съюз, която има най-нисък дял на сивата икономика е Австрия. Там делът е 8%. Икономистът подчерта, че това са изследвания на Световната банка и Международния фалутен фонд. Сивата

икономика в Германия пък е около 10-12%. В България и Румъния числата са сходни – 35-40%. Подобна е цифрата и в Гърция. "Ако се сравняваме с Европейския съюз ние сме измежду тези страни, в които относителния дял на сивата икономика е най-висок. Това са доста големи размери и трябва да се взимат мерки, за да се намали този дял. Те са пречка за устойчивото развитие на българската икономика", подчерта доц. Петранов. По думите му сива икономика има и извън Европейския съюз – в страни от Латинска Америка, Африка и Азия. Там понякога сивата икономика заема доста по-висок дял – 50% и над 50%.

Изследването на индекса на сивата икономика е съставено от два компонента - от социологическо проучване и от различни статистически източници.

bulfax.com

✓ 45% достигна делът на сивата икономика в България

<http://www.bulfax.com/?q=node/1650710>

Около 45% е делът на сивата икономика в страната ни, показва проучване по проекта "Ограничаване и превенция на неформалната икономика", който се изпълнява от Асоциацията на индустриалния капитал в България и КНСБ.

България, Румъния и Гърция заемат челни позиции сред страните от ЕС с най-голям сив сектор - над 40%. Най-слабо той е разпространен в Австрия и Германия - между 8 и 10 на сто.

Най-засегнати у нас са млекопреработването, туризмът и строителството, където неформалната икономика достига до 60%, посочи доц. Стефан Петранов от СУ "Св. Климент Охридски". Според оценката на анкетираните от различните групи най-широко разпространение сивата икономика има в Шумен, Ямбол, Враца, Бургас, Монтана, Русе, Враца, Кюстендил и Пазарджик. Годишно между 20 и 25 млрд. лв. достигат незаконните обороти, което е близо 30 % от БВП.

newshub.bg

✓ Усещането за ръст на сивата икономика се засилва, показва проучване

<http://www.newshub.bg/%D0%A3%D1%81%D0%B5%D1%89%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%B7%D0%B0-%D1%80%D1%8A%D1%81%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D1%81%D0%B5-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B2%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%83%D1%87%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5.539427.html>

Засилва се усещането на хората, че делът на сивата икономика нараства. Това се вижда от социологическо изследване, направено по поръчка на Асоциацията на индустриалния капитал. То е част от проект за ограничаване на сивата икономика, финансиран от оперативната програма "Човешки ресурси".

Проучването е проведено като са анкетирани работодатели, служители и работници в 500 български фирми, а също и студенти и пенсионери. Според работодателите скритият сектор е около 45%, а според останалите анкетираните - 35%. Според участниците в изследването с над 50% сив сектор са млекопреработването, туризмът и инфраструктурното строителство, съобщи доц. Стефан Петранов от екипа на проекта, цитиран от "Фокус" и БТА. Като градове с най-висок дял на сенчестия бизнес анкетираните са посочили Шумен, Ямбол, Враца, Бургас, Монтана, Русе, Враца, Кюстендил и Пазарджик.

Според Петранов паричните трансфери в сивия сектор са в размер между 20 и 25 млрд. лева, което представлява около 30-35% от брутният вътрешен продукт на страната. Авторите на проучването очакват намаляване на дела на скритата икономика заради задължителното свързване на касовите апарати на фирмите с НАП.

news.expert.bg

✓ България е сред лидерите в ЕС по дял на сивата икономика

<http://news.expert.bg/n347986/>

България, Румъния и Гърция заемат челни позиции сред страните от ЕС с най-голям относителен дял (над 40%) на сивата икономика.

Най-слабо разпространение на сивата икономика има в Австрия и Германия - между 8 и 10 на сто.

Това показват изводите от социологическо проучване по проекта "Ограничаване и превенция на неформалната икономика", който се изпълнява в партньорство от Асоциацията на индустриалния капитал в България и КНСБ.

В рамките на проучването са били анкетирани работодатели, служители и работници от 500 фирми, както и жители на населени места от цялата страна. При обработката са използвани данни от анкетите и официални статистика на България, МВФ и Световната банка.

Според резултатите от проучването около 45% е делът на сивата икономика в страната.

Най-засегнати от това явление са млекопреработването, туризмът и строителството на инфраструктурни обекти, където сивата икономика достига до 60%, посочи доц. Стефан Петранов от Софийския университет "Св. Климент Охридски", водещ експерт на проекта.

Според оценката на анкетираните от различните групи **най-широко разпространение на сивата икономика има в градовете Шумен, Ямбол, Враца**, Бургас, Монтана, Русе, Враца, Кюстендил и Пазарджик.

Годишно между 20 и 25 млрд. лв. достига оборотът на сивата икономика, което съставлява близо 30 на сто от БВП на страната.

Ако този процес се задълбочи, това ще създаде сериозни проблеми пред устойчивото икономическо развитие на страната, каза доц. Петранов, цитиран от БТА.

По повод коментара на министъра на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков, че "по-добре да има сива икономика, отколкото никаква икономика", експертът посочи, че сивата икономика може да има своите положителни проявления в краткосрочен план като буфер в период на икономическа криза.

Ако тя приеме големи размери за дълъг период, това ще се превърне в пречка за устойчивия икономически растеж, добави доц. Петранов.

По неговите думи растежът на сивата икономика в страната е започнал през 2000 г., като нараснал до 50-55 на сто през 2008 г. След това бележи спад и отново се покачва през 2009 г.

Според прогнозата на специалистите **от 2010 г. се очертава тенденция за намаляване на дела на сивата икономика, която се очаква да се задълбочи през тази година** със задължителното свързване на касовите апарати на фирмите, регистрирани по ДДС с НАП от началото на септември.

sever.bg

✓ „Индустриалният капитал” на борба със сивата икономика

<http://sever.bg/>

http://sever.bg/%D0%98%D0%BD%D0%B4%D1%83%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82-%D0%BA%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB-%D0%BD%D0%B0-%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B1%D0%B0-%D1%81%D1%8A%D1%81-%D1%81%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0_.la_i.84142.html

Малко над 41% е делът на сивата икономика във Великотърновска област. Това заяви доц. Стефан Петранов, преподавател в Софийския университет и ключов експерт по проект "Ограничаване и превенция на неформалната икономика" на среща с представители на бизнеса, регионалните власти, държавни институции и социални партньори в старата столица.

Проектът се финансира по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", съфинансиран от Европейския социален фонд. Изпълнява се от Асоциацията на индустриалния капитал в България, в партньорство с КНСБ за периода 2009 – 2013 г.

За изучаване и ограничаване на сивата икономика експерти от Асоциацията са разработили нов композиционен индекс, наречен "икономика на светло". Той включва данни от официалната статистика и социологически проучвания.

Допитване за диагностика на българската икономика за сиви практики е извършено в около 500 фирми на територията на цялата страна. В него, освен мнението на бизнесмени, е включено и това на работници и служители, както и на населението като цяло. Данните за изчисляване се извличат и от социологическо проучване на официални статистики. Според тях най-голяма оценка за сива икономика са направили около 45% от работодателите, докато при населението, работниците и служителите, то е около 35%, обясни доц. Петранов.

По размери на сивата икономика България се нарежда на едно от първите места сред страните от ЕС. Подобно е положението и с нашите съседки - Румъния и Гърция. За сравнение експертът даде пример с Австрия и Германия, където процентите са съответно 8% и 12%.

По думите на доц. Петранов у нас в сенчестата икономика масово попадат фирми, занимаващи се със строителство, туризъм и млекопреработване. Преоценката му като икономист е, че 35%-40% е твърде висок индекс за България и това определено е сериозна пречка за устойчиво икономическо развитие, особено, ако това състояние е в големи размери и продължава дълго.

"Сивата икономика има някои "положителни" черти – за кратко може да бъде буфер в трудно икономическо време", коментира той изказването на енергийният министър Трайчо Трайков: "По-добре сива икономика, отколкото никаква". "Мерките, с които правителството може да се справи с неформалния бизнес са създаване на законова уредба, контрол от добър административен капацитет, който да прилага тази база и санкции за нарушенията", допълни още доц. Стефан Петранов.

antenneair.eu

✓ Сериозни фирми влизат в сивата икономика

<http://www.antenneair.eu/%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B8-%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%BC%D0%B8-%D0%B2%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%82-%D0%B2-%D1%81%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC/>

Между 35 и 45% е делът на сивата икономика в България, показват данни от изследване, направено по проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика". Той се изпълнява от Асоциацията на индустриалния капитал в България, в партньорство с КНСБ за периода 2009 - 2013 г.

Проектът е финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси", съфинансирана от Европейския социален фонд. Проектът бе представен във Велико Търново на среща с представители на бизнеса, регионалните власти, държавни институции и социални партньори. За изучаване и ограничаване на сивата икономика експерти от Асоциацията на индустриалния капитал са разработили нов композиционен индекс, наречен "икономика на светло". Той съчетава данни от официалната статистика и социологически проучвания.

Делът на сивата икономика във Великотърновска област е малко над 41%, сочат още данните от проучването.

Укриването на обороти и дължими данъци като ДДС и корпоративен данък печалба и контрабандният внос са сред

основните проявения на неформалната икономика у нас. Такова е и неплащането на пълния размер на осигуровките на работниците, като те официално работят на договор с много по-малка заплата от действителната. В сивия сектор попадат масово фирми от строителството, туризма и млекопреработването, събщи доц. Стефан Петранов, преподавател в Софийския университет и водещ експерт по проекта. Той прогнозира, че до края на годината делът на сивата икономика у нас ще намалее, заради мерките, които правителството предприема, за да извади на светло оборотите на фирмите.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Дневник

✓ **Българите вече обедняват и заради по-високи данъци**

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/05/31/1098320_bulgarite_veche_obedniavat_i_zaradi_po-visoki_danuci/

Свиване на семейния бюджет до крайност и купуване само на най-необходимото. Това е била стратегията на домакинствата, за да се справят с продължаващото и през първото тримесечие на 2011 г. обедняване. Хората са ходили по-рядко на лекар и са купували по-малко лекарства, стоели са повече на студено, ограничили са до крайност и без това символичните покупки на дрехи и обувки, показват данните на националната статистика.

Инфлацията е увеличила разходите за най-голямото перо - храната, която "изяжда" над 36% от семейния портфейл. Разходите за плащане на данъци са нараснали с 50%, което се дължи основно на повишаването на местните такси в началото на 2011 г. Повече пари са отделяни и за социални осигуровки. Общият разход по двете пера е достигнал 215 лв. спрямо 140 лв.

Инфлацията и свитите доходи принуждават българите да теглят от спестяванията си и да влягат по-малко. През януари - март домакинствата са имали средно по 24 лв. на влог, или близо четири пъти по-малко спрямо същия период на 2010 г. Официалната статистика показва, че българите са започнали да пестят дори от цигари и алкохол, разходите за които досега са нараствали въпреки кризата.

През първите месеци на тази година за това перо семействата са похарчили средно по 78 лв., или близо 10 лв. по-малко спрямо началото на 2010 г. Хората са пътували, почивали и са се забавлявали по-малко.

През първото тримесечие средният доход на човек е бил 867 лв., или с 11 лв. по-малко спрямо година по-рано. Това означава, че всеки е разполагал средно с 289 лв. на месец. Данните на НСИ показват, че се запазва тенденцията за заплатите и пенсиите да формират над 85% от домакинския бюджет. Приходите от продажби на собственост и самостоятелна заетост продължават да намаляват.

✓ **Домакинствата продължават да затягат колана**

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/05/31/1098279_domakinstvata_produljavat_da_zatiagat_kolana/

Домакинствата в България продължават да обедняват и да свиват всичките си основни разходи за продукти от първа необходимост с изключение на тези за храна. В опита си да пестят хората са ходили по-рядко на лекар и са купували по-малко лекарства, пусkali са по-малко печка и парно, ограничили са до крайност купуването на дрехи и обувки и дори на цигари и алкохол.

Така са се опитвали да компенсират увеличените си разходи за плащане на данъци - покачането е с 50% спрямо миналата година. За да подкрепят изтънелия си портфейл, семействата са започнали да теглят повече от спестяванията си. Същевременно значително са намалели влоговете в банки - от 97 лв. средно за първото тримесечие на 2010 г. на 24 лв. за същото време на тази година. Това показват данните на Националния статистически институт (НСИ) за домакинските бюджети.

Официалните данни потвърждават изводите от наскоро представени други проучвания. Преди месец доклад на институт "Отворено общество" показа, че близо половината от хората пестят от ток, вода и парно, всяко четвърто домакинство е намалило разходите си храна, а по-бедните дори пропускат храненияя, защото нямат пари. В края на миналата година според изследване на социологическата агенция "Алфа Рискъч" две трети от домакинствата се определят като бедни.

През януари - март тази година средният доход на човек е бил 867 лв., или с 11 лв. по-малко спрямо същите месеци на 2010 г. Това означава, че средно на човек се падат 289 лв. на месец. Данните на НСИ показват, че продължава тенденцията за заплатите и пенсиите да формират над 85% от домакинския бюджет.

През първото тримесечие на тази година постъпленията от тях макар и незначително са се увеличили. Въпреки че през последната година не е имало повишаване на пенсиите, обяснението за ръста на доходите на възрастните е по-големият брой пенсионери и по-големият размер на сумите, които получават спрямо тези на по-старите пенсионери.

През миналата година има спад на доходите, които се получават от социални помощи, обезщетения за безработица.

Продължават да намаляват и доходите от самостоятелна заетост - тенденция, която се забелязва още през 2009 г.

Домакинствата почти нямат приходи от продажба на имущество. През първото тримесечие на тази година семействата са получили от там символичните 12 лв.

Най-съществено перо от бюджета на домакинствата продължават да са разходите за храна.

Най-потребяваните стоки са хляб, яйца, плодове, зеленчуци и месо, като не се забелязват промени в консумацията им в сравнение с миналата година. Драматичното поскъпване, при което цената на някои основни храни - картофи, брашно, олио, захар, се увеличи с над 50%, очаквано е повишило разходите за прехрана.

За да напълни хладилника си през януари, февруари и март всяко домакинство е похарчило средно 697 лв., или с 15 лв. повече спрямо същите месеци на миналата година.

Заради увеличението на местните данъци в началото на 2011 г. разходите за плащането им са набъбнали до 100 лв. средно на семейство. Повече пари са отделени и за социални осигуровки, което се дължи на повишаването на вноската за пенсия от Нова година и на ръста на минималните осигурителни прагове за всички професии. За сметка на това разходите за обновяване на гардероба са намалели до по-малко от 18 лв. на човек за цялото първо тримесечие на 2011 г. По-малко са и парите, отделени за ремонт и поддържане на дома, образование и свободно време.

- 100 лв. средно на семейство е струвало плащането на данъци
- 73 лв. по-малко спестявания са направили домакинствата през зимата на тази година
- 697 лв. е средният разход за храна през периода януари - март
- 78 лв. са били разходите за цигари и алкохол

За какво се харчи повече и от какво се пести - Разходите за храна са се увеличили до 697 лв. за януари - март, което е с 15 лв. повече спрямо първото тримесечие на 2010 г. Това се дължи на голямото поскъпване на някои основни храни като картофи, брашно, олио, захар, чиято цена се увеличи с над 50% за по-малко от година.

- Семействата средно са отделили по 100 лв., за да платят данъците си. Сумата е с 50 на сто по-висока от година по-рано. Ръстът е главно заради повишаването на местните данъци.
- По-малко пари се влагат в банки, спестяванията се харчат.
- Разходите за здравеопазване са свити. През периода януари - март тази година домакинствата са харчили за това перо по 109 лв., или с 10 лв. по-малко спрямо същите месеци на 2010 г.
- Хората ограничават потреблението на ток, вода и парно. През зимата на тази година за плащане на тези консумативи семействата са дали 297 лв., или с 5 лв. по-малко спрямо 2010 г.
- Българинът продължава да пести и от намалените до крайност разходи за дрехи и обувки.

✓ Допълнителната помощ за Гърция ще бъде одобрена до края на юни

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/05/31/1098205_dopolnitelnata_pomosht_za_gurcia_shte_bude_odobrena/

Европейските лидери ще вземат окончателно решение за втория спасителен пакет за Гърция до края на юни, който трябва да е за 60-70 млрд. евро. Това заяви председателят на Еврогрупата Жан-Клод Юнкер, цитиран от агенция "Блумбърг". Той отхвърли пълното реструктуриране на задълженията на страната, но не се изключва участие на частните инвеститори под някаква форма.

Ден по-рано "Файненшъл таймс" и "Ройтерс" писаха, че вторият пакет ще е обвързан и с намеса на представители на ЕС, които да помагат на страната да събира данъците си и да приватизира. Междувременно гръцките медии съобщиха, че преговорите между правителството и опозицията напредват и едно от компромисните решения е да се намали ставката на ДДС.

Инспекторите на Европейския съюз, Международния валутен фонд и Европейската централна банка - тъй наречената тройка, трябва да обявят резултата от оценката на напредъка на Гърция в близките дни. След това ЕС ще формулира новия план за страната, която не може да се завърне на финансовите пазари вече година след първия спасителен пакет на стойност 110 млрд. евро.

"Очакваме окончателното решение", каза Юнкер, който е и премиер на Люксембург. "Тяхната позиция до известна степен ще е решаваща и за нашата, така че все още е прекалено рано. Ще се опитаме да решим гръцкия проблем до края на юни", допълни той.

Спасителният пакет, одобрен през май 2010 г., предвиждаше Гърция отново да започне да заема от финансовите пазари през 2012 г. Това обаче няма как да се случи, тъй като лихвата по 10-годишните ѝ облигации достигна рекордните 16.4%. Това означава, че засега няма изготвен план за покриване на финансови нужди на Атина в размер на 60 млрд. евро за 2012 и 2013 г.

Представители на ЕС намекнаха, че се обмисля нова финансова помощ. МВФ обаче даде индикации, че може дори да не отпусне следващия транш от първия заем. За да се избегне това, правителството на Георгиос Папандреу трябва да получи подкрепа за нов пакет с фискални ограничения. До този момент обаче опозицията се противопоставя.

Съпротивата на опозицията

Днес агенция "Фич" коментира, че способността на Атина да изпълни поетите ангажменти намалява с оглед на съпротивата от страна на обществото и опозиционните партии. Гръцките медии обаче твърдят, че инспекторите на тройката са се споразумели с партиите в страната да понижат ставката на ДДС от 23 до 20%.

Според гръцкия в. "Имерисия" по този начин е възможно да се получи подкрепа от консервативната опозиция за ликвидирането на бюджетния дефицит. Партията "Нова демокрация" настоява за намаляване на данъците, защото досегашните мерки само задушавали закъсалата икономика.

Днес лидерът на партията Антонис Самарас коментира, че стъпката е в правилната посока, но не е достатъчна. Той настоява да бъдат понижени корпоративният данък и този върху приходите на физическите лица.

Вариантите пред страната

Източници на агенция "Ройтерс" са коментирали, че Икономическият и финансов комитет (EFC) на ЕС се е срещнал във Виена, за да обсъди вариантите пред Гърция (виж таблицата). Един от сценариите, които се обсъждат, е да се използва елемент от т.нар. Виенската инициатива за финансова стабилност от януари 2009 г. Нейната цел беше да се гарантира финансовата стабилност в Централна и Източна Европа.

По силата на този пакт Световната банка, Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие се съгласиха да увеличат кредитирането на региона, а ЕС реши да увеличи финансовата подкрепа за местните икономики. Благодарение на това основните търговски банки запазиха позициите си в ЦИЕ.

Реинвестиране в гръцки облигации

Много вероятно е частните кредитори да бъдат помолени да реинвестират в гръцки облигации, тоест да купят обратно дълговите книжа в датата на падежа им. По този начин Атина би спечелила известно време, а банките няма да отчетат загуби. Този вариант беше подкрепен от еврокомисаря по икономическите и валутните въпроси Оли Рен. Според източника на "Ройтерс" и ЕЦБ може да го приеме. Окончателното ѝ решение обаче ще бъде взето, когато предложението бъде представено в окончателния му вариант. Наскоро монетарната институция се противопостави остро на плановете дори за частично реструктуриране на дълга. Тя заяви, че ако това се случи, ще спре да приема облигациите на Гърция като обезпечение срещу кредити за търговските банки в страната. Друг анонимен източник е казал, че е възможно да се изиска от банките да разсрочат доброволно държаните от тях гръцки облигации. Пълно, както и "меко" реструктуриране обаче засега не се възприема като реални възможности.

Вестник Класа

✓ МВФ: Възстановете парите в резерва с приватизация и емитиране на дълг

http://www.klassa.bg/news/Read/article/170407_%D0%9C%D0%92%D0%A4%3A+%D0%92%D1%8A%D0%B7%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B5+%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B2+%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D1%80%D0%B2a+%D1%81+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F+%D0%B8+%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%B4%D1%8A%D0%BB%D0%B3

България да възстанови похарчените по време на кризата средства от фискалния резерв с приходи от приватизация и проактивно емитиране на дълг. Това предлага Международният валутен фонд (МВФ) в заключенията си след приключилата редовна мисия у нас на 20 май.

Малко след идването на власт на ГЕРБ през юли 2009 г. фискалният резерв в страната е бил 7,7 млрд. лв. Заради увеличаване на бюджетен дефицит в края на май 2010 г. правителството взе решение минималният праг на запасите да бъде намален от 6,3 на 4,5 млрд. лв. и свободните средства да бъдат използвани за финансиране на недостига в хазната. Последните данни на МФ показват, че към края на първото тримесечие на тази година резервът на страната е 4,7 млрд., което означава 3 млрд. лв. по-малко в сравнение с времето при встъпването на правителството.

Фискалният резерв е изиграл решаваща роля, за да може България толкова добре да се справи с последната криза, той е помогнал да се финансират дефицитите и да се затвърди доверието във валутния борд, а разходите, свързани с поддържането на резерва, са били оправдани, категорични са експертите от МВФ. Оттук нататък по-високите резерви ще помогнат на страната да се справи с евентуални външни шокове, както и да посрещне предстоящия падеж по своите облигации. Приватизацията ще разшири ролята на частния сектор и ще донесе допълнителни средства, които да подпомогнат резерва.

Според Георги Ганев, икономист и програмен директор на Центъра за либерални стратегии, препоръката на МВФ за емитиране на дълг е странна и нелогична. Подобна мярка няма да промени нетната дългова позиция на правителството.

Единственият смисъл е, ако лихвите са по-малки, отколкото доходността, която може да се изкара от държането на средства във фискален резерв, което се съмнявам да е възможно в този момент, обясни експертът. Това да се попълни резервът с емисия звучи като поговорката "Не по врат, а по-шия", коментира той.

По отношение на предложението за приватизация - то е напълно резонна идея, стига да се случи някакво раздържавяване, смята Ганев, тъй като от две години насам няма нито една сделка. По думите му най-добрият вариант да се възстанови фискалният резерв е бюджетът да мине на леки излишъци, които да се заделят.

Димитър Чобанов, икономист и преподавател в УНСС, пък коментира пред "Класа", че в действителност може да се мисли за подобна мярка като запълване на резерва, но първо трябва да се стабилизира бюджетът, като правителството трябва да се съсредоточи около нулево бюджетно салдо. Той обясни, че приватизацията винаги е добра мярка за икономиката, но трябва да се подхожда внимателно, защото в момента цените на активите са силно подценени. Относно препоръката на фонда за емитиране на дълг, Чобанов бе категоричен, че на този етап няма реален смисъл от подобна мярка, тъй като резервът в момента е достатъчен, за да посрещне нуждите. Трябва да се мисли как тези средства да не се харчат, а не как да се емитира дълг.

Сред акцентите в заключителната част МВФ отчита, че Пактът за финансова стабилност е добър сигнал, но както кризата е показала, важно е не само да се ограничи дефицитът, но и да се удържат разходите. Освен него е необходимо да се създаде и прост и прозрачен механизъм за прогнозиране на икономическия растеж, който да включи в Закона за бюджета механизми за коригиране на отклоненията и за създаване на икономии по време на евентуални сътресения. Експертите смятат, че гъвкавостта е много важен критерий, с който да се гарантира жизнеспособността за всяка основаваща се на правила рамка.

Според МВФ необслужваните заеми, които в момента са 12,9 на сто от общия обем, ще достигнат своя пик през втората половина на 2011 г. Ако обаче възстановяването продължи по-дълго от очакваното, периодът ще се удължи, смятат експертите. От фонда съветват още България да си изясни критериите по обявяване в несъстоятелност и да въведе бързо производство по плановете за реструктуриране, както и възлагане на приоритетен статут на кредиторите, които ще бъдат от помощ за възстановяване на кредитирането.

✓ Привличаме специалисти отвън със сини карти

http://www.klassa.bg/news/Read/article/170406_%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%BB%D0%B8%D1%87%D0%B0%D0%BC%D0%B5+%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8+%D0%BE%D1%82%D0%B2%D1%8A%D0%BD+%D1%81%D1%8A%D1%81+%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B8+%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8

Работодателите от днес ще могат да подават заявления за издаването на сини карти на висококвалифицирани специалисти от страни извън Европейския съюз. Документът дава право на тези работници да пребивават дългосрочно на територията на общността, поясни Владислава Радонова от дирекция „Миграция“ на МВР по време на дискусия, организирана от БСК. Специална европейска директива, която влиза в сила от началото на следващата година, регулира процеса на миграция и българското законодателство вече е синхронизирано с нея чрез промени в законите за заетостта и за чужденците.

Синята карта е специален документ, приличащ на лична карта. Той ще бъде издаван от МВР след като Агенцията по заетостта е одобрила заявлението на съответния работодател. Сроковете за издаването на документа са силно съкратени. Със синята карта специалисти извън съюза ще имат право да работят и пребивават законно на негова територия за четири години, след което задължително трябва да се върнат в собствената си страна. След изтичането на 18 месеца те отново ще могат да подадат молба за работа в страна - членка на ЕС. Задължително условие за издаване на синята карта е в трудовия договор, който работодателят представя в службата по заетостта, да е фиксирано възнаграждението на специалиста. То не трябва да е по-малко от три минимални работни заплати. Синята карта не осигурява работа за други членове от семейството, което също може да пристигне в ЕС. За да получат официалния документ, желаещите ще трябва да имат нужната квалификация, която се удостоверява чрез диплома, издадена от признат ВУЗ в държавата, от която идват. Друг вариант за получаване на картата е желаещите да са упражнявали най-малко 5 години същата професия, за която идват.

42% от фирмите в България имат незаети длъжности, 58% от работодателите трудно намират специалисти, а 63% от тях биха наели висококвалифицирани работници от трети страни, показва проучване на Европейския институт и БСК. Към 2035 година в ЕС няма да достигат 24 млн. специалисти, заяви Любов Панайотова, директор на Европейския институт. Според Надя Димитрова, експерт в института, целта на ЕС е да се конкурира с икономиките на САЩ, Канада и Австралия чрез базирана на научни познания икономика. По думите ѝ българските граждани няма от какво да се притесняват, тъй като предимство за свободните позиции винаги ще имат граждани на Евросъюза.

България е трета по ръст на безработицата в ЕС

През април България е трета по ръст на безработицата в ЕС, показват данните на Евростат. Според тях през април 2011 г. безработицата у нас се е увеличила от 10% на 11.4%. В това отношение сме изпреварени само от Гърция (от 10.2% на 14.1%) и Литва (от 15.8% на 17.3%). След нас е почти фалиралата Ирландия, където безработицата се е увеличила от 13.3% през април 2010 г. на 14.7% през април тази година. Миналата седмица социалният министър Тотю Младенов оспори информацията на НСИ, че през първото тримесечие на годината безработните у нас са се увеличили с нови 57 хил. Той съпостави тези данни на изчисленията на подопечната му Агенция по заетостта, която твърди, че безработицата в България е 9%. Разликите идват от това, че агенцията отчита само регистрираните в бюрата по труда безработни. Освен това тя вади тяхното число от стари данни за броя на работоспособното население. НСИ отчита безработицата на анкетен принцип по методика, утвърдена в ЕС.

✓ Иванка Петкова, председател на настоятелството на Института за икономическа политика: Гърция с 3% от БВП на еврозоната предизвика 25% спад на курса на еврото

http://www.klassa.bg/news/Read/article/170357_%D0%98%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0+%D0%9F%D0%B5%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%2C+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB+%D0%BD%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%8F%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%BD%D0%B0+%D0%98%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%82%D0%B0+%D0%B7%D0%B0+%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B0+%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%3A+%D0%93%D1%8A%D1%80%D1%86%D0%B8%D1%8F+%D1%81+3%25+%D0%BE%D1%82+%D0%91%D0%92%D0%9F+%D0%BD%D0%B0+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%B0+25%25+%D1%81%D0%BF%D0%B0%D0%B4+%D0%BD%D0%B0+%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE

Иванка Петкова е завършила УНСС, специалност международни икономически отношения. Работила е в Института за външна търговия. Била е и зам.-председател на Съвета на директорите на Българската фондова борса - София. От 2001 г. до 2004 г. е посланик на България в Швейцария. Доцент е в Стопанския факултет и е заместник-декан на Факултета за германско инженерно обучение и промишлен мениджмънт на Техническия университет. Преподава финансови инструменти и пазари и финансов мениджмънт, владее немски, английски, руски и полски език.

- Доц. Петкова, от какво значение е изходът от гръцката криза за България?

- България е свързана с гръцката икономика по няколко канала. Първо, Гърция няколко пъти се нареди сред първите три най-големи чужди инвеститора у нас. На второ място, ние имаме голяма зависимост от гръцката банкова система, тъй като около една четвърт от активите на българските банки са гръцка собственост, така че това, което ще се случи с банките майки, не може да не се отрази и на дъщерните дружества. Ние имаме обща граница и този факт се отчита при рейтинговите оценки за състоянието на финансовата система и на икономиката на България. Този рисков фактор не убягва от вниманието на рейтинговите агенции и затова се учудвам на колеги анализатори, които твърдят, че ако нашата страна има добри икономически показатели, ще успеем да избегнем външни сътресения. Ние живеем в глобален свят, в

който връзките между отделните икономики се оценяват в дълбочина.

- След новината, че ЦРУ предупреждава за възможен военен преврат в южната ни съседка, гърците изтеглиха само за ден депозити за 1,5 млрд. евро. Това не декапитализира ли банките майки на дъщерни дружества в България?

- Участниците на финансовите пазари за съжаление са силно чувствителни към негативни новини. Така че тази новина неизбежно ще се отрази и на дъщерните дружества. Гръцките банки поначало са в сложно положение. Първо, заради факта, че гръцкото правителство е изключено като потенциален емитент на дълг, т.е. пазарите не искат да го кредитират. Няма инвеститори, които са готови да купят нови емисии на ДЦК, а от това страдат и търговските банки, които също не могат да емитират облигации. Но, от друга страна, българските дъщерни дружества подлежат на надзор от БНБ. При това изискванията на нашата централна банка за капиталова адекватност са много по-високи в сравнение с изискванията по Базелските споразумения и това е добрата новина за нашите вложители. Затрудненията на банките майки обаче няма как да не окажат натиск върху дъщерните дружества извън Гърция за получаване на ликвидност. Тук вече ще проличи майсторството на БНБ да предотврати излизането на парични потоци извън страната. За съжаление БНБ не разполага с инструментите на една класическа банка, но могат да помогнат дипломатическите умения за среща на интереси, за постигне на „сделка“. Примерно през 2009 г. банковият сектор на Румъния изпадна в затруднения, настъпи криза на националната валута и бягство на капитали. Възникнаха опасения, че банки от Западна Европа могат да напуснат региона. Тогава Австрия и Европейската банка за възстановяване и развитие подеха т. нар. Виенска инициатива, чрез която на чуждите банки с дъщерни дружества в региона бе предложено да останат в региона и да не продават дъщерните си дружества. За сметка на това пък ЕЦБ, ЕК и МВФ ще помогнат на тези страни да не навлизат по-дълбоко в кризата. Всъщност Румъния доста спечели от тази инициатива. Така че винаги може да се намерят механизми за съчетаване интересите на гръцките банки майки с българската банкова система.

- Какви са възможните сценарии за изход от гръцката криза и как ситуацията ще рефлектират върху българската икономика?

- Единият сценарий е положителен, но за съжаление трудноизпълним - Гърция да покаже прогрес в изпълнение на програмата, дадена през миналия май под формата на финансова подкрепа от МВФ и ЕС. За да се получи вторият транш, трябва да се разбере докъде са изпълнени условията за икономии в публичния сектор, какви стъпки за приватизация за около 50 млрд. евро са направени. Невъзможността да се стигне до политически консенсус попречи да се стигне до получаване на приходи от продажба на държавни активи. За съжаление самото гръцко правителство сложи ограничения за приватизация във водното стопанство, производството и разпределението на електрическа енергия. Трудността се засили и от това, че според проучвания на общественото мнение 80% от гърците не са готови да поемат по-нататъшни ограничителни мерки. Това очертава картината международните финансови пазари да не искат да финансират Гърция и през 2012 г. Друг сценарий би бил реструктуриране на публичния дълг, но този въпрос не се дискутира от правителството. Рейтинговите агенции твърдят, че за тях това означава фалит. Прокрадат се идеи за „меко“ реструктуриране на дълга и накрая идва драстичната възможност да се обяви фалит. Това означава Гърция за години да бъде откъсната от финансовите пазари, да не може да се рефинансира. Но непосредствената беда е, че гръцките банки (а и много други европейски банки, както и Европейската централна банка) са натрупали гръцки държавни облигации.

- Възможна ли е втора финансова подкрепа?

- Тук се сблъскваме със сериозния натиск от страна на избирателите в Германия, Холандия, които дори биха „помели“ политиките си, ако дръзнат да помогнат на Гърция с нов пакет. Но това няма да са 110 млрд. евро, а много повече. Досега са предоставени 256 млрд. евро на трите страни в затруднение. Изплащането на спасителните програми ще бъде бреме и за нашите внуци и не бива да си затваряме очите за това. В крайна сметка това ще бъде политическо решение. За съжаление в рамките на ЕС политическите решения се бавят доста, като се забравя, че пазарите са един от „участниците“ в преговорите за изход от дълговата криза. Дългият процес на вземане на решение увеличава разходите за неговото последващо изпълнение, принуждава търсенето на алтернативи извън ЕС. Спомняме си, че през 2010 г. гръцкият министър-председател потърси помощ и от САЩ, но защо този изход не беше намерен по-рано и в рамките на еврозоната? Еврото е сериозен политически проект с непредвидими икономически последици. Той показва, че малките държави могат да създават големи бели. Гърция с нейните 3% участие в общия БВП на валутния съюз в средата на май предизвика спадане с около 25% на курсовете на акциите на глобалните пазари. Така че отражението на гръцката криза не е регионално, в рамките на еврозоната и ЕС, а е глобално.

- През миналата година Китай се намеси в гръцката криза. Може ли и сега да предприеме някакви мерки?

- Миналата година китайски инвестиции навлязоха в реалния сектор – в пристанища, в корабостроене, в сделки за изкупуване на гръцки зехтин дори, и това бе поднесено като жест за спасяване на еврото. Китай дипломатично заяви, че е готов да изкупува гръцки дълг, но в момента, в който страната се върне на финансовите пазари, а това е далечна възможност. Сега Гърция е откъсната от финансовите пазари и е пред труден избор. Аз съм много любопитна дали Китай ще промени своето решение и ще помогне на еврозоната в този момент, преосмисляйки своята теза за закупуване на облигации.

- Гръцкото правителство използва различни начини за преодоляване на бариерата, която му поставят финансовите пазари. Докога може да се ползва такъв инструмент за финансиране?

- На пазарите участват инвеститори, които са кредитирали гръцкото правителство и не могат да си позволят да не знаят какво ще се случва с техните пари, т.е. при по-ниско доверие те изискаха да им се платят по-високи лихви. Така гръцките политици се надпреварваха известно време с пазарите, докато последните отказаха да бъдат кредитори. В еврозоната се получи едно раздалечаване между лихвените равнища по облигации с един и същ срок, в една и съща валута - еврото, но емитирани от различни правителства. За това допринесоха и данни за манипулиране на информация от гръцкото правителство, за неоснователно увеличаване на заплати, на бонуси на държавни служители, дори такива

като за навременно идване на работа. Тези сигнали не може да не се разчетат и от финансовите пазари. От гледна точка на обикновения български гражданин картината е доста неблагоприятна – пенсионери и чиновници в Гърция получават многократно по-високи възнаграждения, а наши данъкоплатци ще трябва да плащат за това. Оттук дълговата криза получава много силна социална натовареност в целия Европейски съюз.

- При нежеланието на Атина да наложи строги икономии не звучи ли парадоксално нашата малка и най-бедна страна в ЕС да плаща чужди дългове след евентуалното ни присъединяване към еврозоната?

- Ако още не е късно, трябва да се търсят най-сериозните аргументи, за да платим съгласно възможностите си. В такива сложни ситуации успяват да намерят доброто решение тези страни, които могат бързо да постигнат интегритет, сцепление, близко разбиране по важен национален въпрос. Но някой чувал ли е публична дискусия по въпроса за плащането, какви трябва да са нашите аргументи, за да не плащаме висока цена? Защо чакаме винаги да ни се казва „отгоре“ каква е цената? Не можем непрекъснато да виним политиките. Защо не сме проактивни?

[Вестник 24 часа](#)

✓ Ако искам да уволня някого, казвам на премиера и той го маха

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=911984>

С вицепремиера и финансов министър Симеон Дянков разговаря РУМЯНА ДЕНЧЕВА:

- Как се решават смените в кабинета, г-н вицепремиер? Какво казвате на тези, които си отиват? Заплашвате ли ги с нещо?

- Никога не заплашвам. Не го разбирам това. Ако някой не работи и е в моите ресори, не се колебая за смяната. Държа на това, че ако истината е лоша, много по-лесно се работи, когато тя се каже веднага, без да се увърта. Затова, ако виждам някъде проблем, отивам при премиера и му предлагам: "Бих искал да направим промяна, това е в моя ресор." След това извиквам хората и казвам - ето тези неща не вървят, затова е по-добре да се разделим.

Изслушвам ги, разбира се. Знаем, че този тип разговори винаги са тежки. Затова, колкото по-открити са, толкова по-бързо идва някакво облекчение. Хората знаят защо си отиват. Просто като реша, че някой не работи добре, а виждам друг, който може да работи по-добре, казвам го веднага. Това за мен е водещо.

- Защо си отиде шефката на НОИ Христина Митрева? Тя не си прави сама бюджета. За да сложите на нейно място заместника си Горанов ли?

- Митрева си отиде, защото не си направи добре бюджета. Да, технически той се прави от експерти. Но директорът на институцията е отговорен за изпълнението.

Още в началото на годината от НОИ писаха до НАП, че няма да си изпълнят бюджета. Това показва, че първо, не са си направили добре разчетите. И второ, винаги можеш да вложиш повече, когато се виждат тенденциите. Фактът, че дори нямаше инициатива, ми показа, че липсваше управленско поведение. Затова предложих на премиера да мислим за експерт с управленски опит. Митрева управляваше огромен бюджет - над 7 милиарда минават оттам. Като има проблем, защо не се мисли за решение? А не да мислим пасивно - какво да правим, дайте да вдигнем осигуровките, или нещо друго...

Този подход не ми харесва! Допълнителното натоварване праща хора в сивата икономика. Аз няма да предлагам кандидат за НОИ. Да, говорил съм с парламентарната група какъв човек би било добре да е на поста. С десноцентристки виждания.

- С такива виждания ли са началниците на НАП и на митниците? Въпросът с приходите е отворен, там ще има ли рокади?

- Митниците изпълняват плана си на 104%, доволен съм от работата им и се надявам да продължат. Направиха много неща по тяхна инициатива - Наредба 3, и други, които явно ще помагат за по-добра прозрачност и събираемост. Към НАП съм казал, че имам изисквания.

- Какви са те?

- Първо, веригите за ДДС измами, за които всички знаем. Направихме законови промени - вече не могат да се продават фирми ей така, на клошари, би трябвало да видим по-добра събираемост и оттам. Втора слабост - рисковите браншове за ДДС, наследен проблем от години. Има много ДДС измами в определени сектори - захар, метали, горива, интернет, зърно. Направихме важни ходове.

- Свързането на бензиностанциите с НАП ли?

- Инициативата не дойде от НАП, а от премиера. Същата е ситуацията с аптеките - идеите пак дойдоха от бизнеса и от мои експерти. Искам по-голяма инициативност от НАП.

- Репетирате за премиер? Казахте, че с вас не е говорено по темата, но очаквате ли такъв разговор? Защо се спряга името ви?

- Не очаквам да се случи. Бойко Борисов е най-успешният премиер след началото на прехода. Изобщо не сме обсъждали евентуална промяна за в бъдеще. А защо за мен се говори? Като вицепремиер отговарям за тежки сектори, където трябва да се вземат тежки решения. Когато идват избори, интересът нараства и започват да се тиражират всякакви хипотези, номинации и прочее. Зад това обаче няма реални разговори, нито според мен такива ще има. Позицията вицепремиер е достатъчно силна и отговорна, за да имам амбиции за нещо по-различно.

- Но нямате против да ставате по-силен. Та вие имате свои хора във всяка сфера, която наблюдавате. А и в такива, за които не отговаряте...

- Намирам за естествено да е така в ресорите, за които отговарям. Няма нищо странно в това, че напоследък в тези ресори има повече промени. Защото след 2 години работа вече може да се направи достатъчно реалистична и трезва преценка къде нещата не са вървели достатъчно добре.

- След последния парламентарен контрол чух депутати да казват, че се държите неуважително. Защо?

- Аз съм лаконичен в изказа си. Защото смятам, че от позицията ми на икономически вицепремиер и финансов министър трябва да е така - да се говори по-малко, и да се работи повече. С приближаването на изборите виждам естествена тенденция при опозицията да задава въпроси, с които се търси провокация. Или проблеми, които те са създали да се прехвърлят към нас, предизборно. Ако визирате последния контрол, да дам примери. При въпроса на Захари Георгиев за лихвоточките коректно посочих числата. А те са, че в най-добрите години преди световната криза- 2007 и 2008 ,те са давали около 11 млн. лв. Ние сега даваме 12. Е, не мога ли да попитам - като бяхте на власт, защо не решихте този проблем?

Или бившият икономически министър г-н Петър Димитров. Той бе отправил писмено едно питане, после от трибуната зададе съвсем друго. Затова просто коректно му отговорих на зададения от предния петък. Контролът е затова да се задават питання, а не да се търсят провокации и словесни излияния. Като експерт, и човек, който вижда политиката отвътре, ви казвам, че нямам никакво намерение да влизам в игричките на опозицията и да си говорим празни приказки. Нека да се гледа истината в лицето.

- Но оставате в политиката? Някои казват, че пътят ви за връщане в Световната банка е отрязан заради провала на ръководен от вас проект?

- Много странен коментар! Проектът, за който се говори Doing Business, продължава да е сред най-успешните за Банката. Той е ежегоден, отворен и продължава да си върви.

Винаги има злонамерени хора, но не са ми те публиката. Като пътувам, а аз пътувам почти всеки уикенд, виждам все повече хора, които са си променили мнението за мен. Ресорите са ми тежки, свързани с непопулярни решения, а това винаги носи негативи. Но не смятам да променям начина, по който работя, защото истината е най-добрата политика.

- Нямате ли провал в събирането на приходите?

- Към края на май сме малко над прогнозите. Съотношението в митниците е с 5-5,5% отгоре, а при НАП- 1-1,5%. Месечно има около 13-20 милиона отгоре и това е радващо. Приходите от цигарите започват да се вдигат. При алкохола има близо 100% увеличение последната година. Проблем остава социалното осигуряване, но се надявам, че парламентът бързо ще избере нов управител на НОИ и ще се подобри работата и там.

- Верни ли са сметките на "Лукойл" , че контрабандата с горива вече е 50%?

- Статистиката отчете срив на горивата, но за февруари. Вече видях данните за май- има повишена събираемост на ДДС и акциз. Може да има някакви причини, искам да видя анализите. Ако "Лукойл" имат конкретни данни, чудесно би било да ни ги предоставят.

- Каните се да замразите доходите до 2013 г. Социалният министър Младенов обаче допусна, че ще намерите пари за индексирание на пенсии и заплати. Той отрича да е предизборно, но все пак идват избори. А догодина - няма избори, няма и индексирание, така ли?

- Който и да било, не само министър, не бива да говори, преди да е взето решение на базата на конкретни цифри. Истината е, че когато видим изпълнението, ако държавата има пари, да, ще ги вдигнем. Аз съм го казал още миналата година, октомври, с бюджет 2011 г. Казах го и смятам, че така е честно. За всички ни е важно да имаме по-добри доходи. Работи се активно, каквото е възможно, ще се направи.

- Искате да кажете, че решението ви няма да е политическо, а на базата на цифрите?

- Да, категорично. Затова не е хубаво хората да говорят така, защото искат да влязат в заглавията на новините. А пък лошият министър Дянков не дава пари. Казал съм и ще го повторя, ако и в социалното министерство направят реформи и икономисат от бюджета си, ще е прекрасно. Но засега това не става. Аз оставам реалист и искам да се говори истината. Работим по всички варианти, ако има финансови възможности, ще се намерят решения.

- Пактът ви за стабилност не е ли под въпрос, след като ДСБ отказа подкрепа?

- До дни ще има комисия по подготовката на пакта. За мен това е важна стъпка от финансова гледна точка, бих казал най-важната. Тя ще потвърди стабилна финансова политика, която водим, и при влизането, и при излизането от кризата. Адмирират ни и откън, и от МВФ. От тази гледна точка "новината", че ДСБ няма да го подкрепи, не е новина. Още преди месец г-н Костов каза, че не е съгласен преките данъци да се променят с мнозинство от 2/3.

Изложил съм причините, поради които смятам, че тази мярка е наистина важна. Ако след години ЕС реши да мине с консенсус , че данъчната политика трябва да е на общо европейско ниво, убеден съм, че с този пакт България може да си запази суверенитета в данъчните политики. Записано е в конституцията ни и ние ще го правим по различен начин.

- Да не разклати банковата паника в Гърция и нашите банки? Имате ли план Б?

- Реална опасност няма, никаква. В последните 3 години българските клонове на гръцките банки напълно се финансират сами. Няма поток пари от Гърция насам. Опасността е само в това, че когато нещо става в съседство, инвеститорите имат такъв общ, глобален поглед към региона. Затова ненапразно искам ние да сме най-добрите. За да ни отличават от региона.

- За какво похарчихте фискалния резерв?

- За покриване на дефицита. През март и април вече сме на плюс, надявам се това да продължи.

- Не застрашавате ли валутния борд?

- Няма връзка спестяванията на правителството с валутния борд. Той е на основата на валутните ни резерви. Те са в БНБ, растат и има много добро покритие. Заслугата е и на БНБ, и на всички правителства досега. Ние всеки месец издаваме доклад къде са разпределени парите. В момента има дефицит в социалния сектор. Така че краткият отговор на въпроса къде са парите е, че голяма част от тях отиват за пенсии.

- Какви са финансовите варианти за "Белене" към днешна дата?

- В последната година по тази тема има огромна стъпка напред. Тръгнахме от - ще вземем заем от Русия или от другаве и ще покрием нашия дял. Казах - докато съм финансов министър, и лев няма да дам за този проект. Последваха тежки

разговори, накрая казаха - окей, тогава да има държавна гаранция. Казах - няма да има и гаранция. Следващата идея - окей, тогава НЕК или БЕХ, като корпоративно финансиране да влязат със заем, който да не пада върху бюджета. И на това казаха не, също няма да стане. България ще влезе с вноската, която вече е дадена като инвестиции от 1 милиард. Други пари няма да има. Тези битки се позабравиха, но аз продължавам да смятам като най-големия си личен успех отдалечаването от идеята да обвържем българите с тежко финансово бреме за години напред. Оттук излиза въпросът, с който започва да се спекулира - като няма държавно финансиране, следователно цената няма значение. Аз обаче казвам - не, цената има значение. Дори да се намери финансиране, дори да няма кеш от наша страна, дори да има инвеститор - как ще се финансира той - ще избива с дивидент. А дивидентът и цените на тока са свързани. Това е по-голямата задача на консултанта - да каже възможната цена за България.

При ограничител - идеята да имаме ефективна енергетика и по-ниски цени на тока след време. Ако няма чужд инвеститор, това е теза на цялото правителство, то "Белене" няма да се строи. Стоим зад тази идея. - Спряхте харченето на пари за "странни енергийни проекти". Не финансирате ли тайно обаче нови приятелски кръгове?

- Често съм упрекван, че доста сме свили финансирането с публични пари - над 1/3 за миналата година, за тази също вървим към 30-40% по-малко. Но аз смятам, че това е печелившата политика - държавата да не се намесва прекалено силно в преразпределението на парите. Изключвам еврофинансирането. Тезата ми е, че колкото по-малко държавен финансов ресурс се управлява, толкова са по-малко възможностите за корупция и изкривяване на действителността. Разбира се старите практики трудно си отиват. Още попадаме в ситуации, като има обществени поръки, частният сектор да опитва да променя правила, да търси заобиколни решения. Имало е случаи да се спират поръчки. Това ни забавя, но искам всеки да разбере, че никой не е над закона.

- Какво очаквате да се случи с НДК? Защо забравихте по пътя си идеята специална агенция да управлява остатъчната държавна собственост?

- НДК ще съществува отделно, дори и след създаването на тази агенция. Не съм се отказал от тази идея. Вече се правят няколко неща. Новият екип ще управлява НДК по-прозрачно и професионално. Проверява всеки договор. Тези със забавено плащане могат да се разсрочват. За други, за които е очевидно, че няма да има плащане, договорите ще се прекъснат. Когато НДК е учреден, е бил общ комплекс - в София и във Варна. Сега преобразуваме в държавно дружество НДК- София, но в него ще влязат и всички варненски активи.

А там се оказва, че всичко е разпръснато, събираме ги от множество фирми. Предстои и за София да се върнем назад и да видим как е станала приватизацията на паркинга, сутерена и търговски площи. Ако установим, че нещо е ставало в разрез със законите, ще искаме евентуално разваляне. Юридическият казус е сложен, много дълъг, знам го. Но ще документираме всичко и ще го покажем, да се знае какво е ставало. Това е в интерес на всички.

Визитка

Роден на 13 юли 1970 година

Завършил езикова гимназия, гр. Ловеч

Магистър и доктор по международни търговски и финансови отношения в Мичиганския университет

От 1995 година работи за Световната банка като главен икономист по финанси и частно дело

Създател на годишния доклад Doing Business Report

Един от 100-те най-цитирани икономисти в света

Семеен, с две деца

[Вестник Пари](#)

✓ **Масово фирмите имат проблем с намирането на кадри**

<http://pari.bg/static/pdf/pages/06.pdf>

[Вестник Монитор](#)

✓ **4400 мигранти живеят в София**

<http://www.monitor.bg/article?id=293554>

Над 4400 мигранти живеят в София, което е една трета от всички в България. Тези общности трябва да се включат в живота на града и да помагат за неговото развитие, а не да бъдат проблем. Това каза столичният кмет Йорданка Фандъкова при връчването на сертификати за обучение по проекта на Столична община „София – град на многообразието“. По проекта са се обучавали служители на администрацията на общината, районни администрации, общините от сдружение „Център“, представители на неправителствени организации и мигрантски общности. Сертификати получиха представители на гражданско сдружение „Евет“, на бежанската служба към БЧК, както и председателят на жените бежанки в България Линда Ауанис.

По думите на столичния кмет Йорданка Фандъкова в България вече се забелязва тенденция все повече мигранти да се задържат в страната, а не тя да се използва само като транзитен път. Завършилите обучението представиха няколко основни инициативи, които предстои да се реализират. Едно от предложенията е създаване на общински информационноконсултативен център за мигранти. Друго предложение е бизнес инкубатор за насърчаване на предприемачеството сред мигрантите. Има идея да се определи координатор от администрацията на Столичната община, който да се занимава с политиките по отношение на мигрантите.

✓ **България е трета по ръст на безработица в ЕС**

http://money.bg/news/id_954445949/%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F_%D0%B5_%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%BE_%D1%80%D1%8A%D1%81%D1%82_%D0%BD%D0%B0_%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B0_%D0%B2_%D0%95%D0%A1

България е сред страните с най-висок ръст на безработицата в ЕС, сочат данни на европейската статистическа служба Евростат.

През април безработицата в 27-те страни от общността е била 9.4% в сравнение с 9.5% през март. Най-ниска е безработицата в Холандия и Австрия (4.2%) и в Люксембург (4.5%), а най-висока в Испания (20.7%), Литва (17.3%) и Латвия (17.2%).

Най-голямо увеличение на безработицата през април е отчетено в Гърция (от 10.2% през март на 14.1% месец по-късно), Литва (от 15.8% на 17.3%) и България, която е трета по ръст. През април нивото на безработицата у нас според Евростат е достигнало 11.4%, след като месец по-рано е било 10%. Заедно с нас на трето място по ръст от 1,4% е и Ирландия (от 13.3% на 14.7%).

Нивото на безработицата в еврозоната остана непроменено през април, на ниво от 9.9% в рамките на трети пореден месец. Освен това Евростат отчита, че през април без работа са били 22.547 млн. мъже и жени в ЕС 27. Те са се увеличили с 7,018 млн. спрямо март, когато без работа са били 15.529 млн. мъже и жени в общността.

Преди седмица НСИ отчете 12% безработица за първото тримесечие на 2011 г. Данните бяха оспорени от социалния министър Тотю Младенов, който дори обяви, че безработицата у нас намалява и скоро ще падне под 9%, а само за едно денонощие е намаляла с 0,04%.

Публикации за борбата със сивия бизнес

[Вестник Стандарт](#)

✓ **Звъним на 112 за измами с валута**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-06-01&article=369339>

Данъчните ще проверяват всеки сигнал на спешния телефон

Данъчните по морето ще борят измамниците от чейндж бюрата с помощта на телефон 112. Бургаските инспектори ще получават всеки месец разпечатка от единния телефон за спешни сигнали за проблеми в обменните бюра при извършване на сделки. Проверките ще бъдат незабавни, увериха от приходното ведомство в областния център и обещаха засилен контрол на чейндж бюрата. Когато се установи нарушение и основателна жалба от клиенти, ще се правят ревизии и на фирмите, и на физическите лица, които ги представляват. През миналия летен сезон в дирекцията на НАП в Бургас е имало 5 писмени жалби от туристи, които са сигнализирали за проблеми при сключване на сделки с конкретни обменни бюра. През лятото по Южното Черноморие работят над 400 чейнджа, като 272 от тях са на територията на Слънчев бряг.

От НАП напомниха, че при сделка с валута най-важното е преди подписването да се уверим, че сумата, която ще получим, отговаря на предварително договореното. Ако на бордерото сумата е различна, тогава сделката може да бъде развалена и парите да бъдат върнати, дори и ако вече са предадени. Сделката обаче не може да бъде разтрогната, ако подписът е положен. В тази ситуация дори и да бъде подаден сигнал, намесата на приходното ведомство не може да доведе до анулиране на обмяната. Данъчните очакват от собствениците на чейнджове да сигнализират при появата на мними обменители. Много често те мамят туристите, вече сключили сделки, като им предлагат уж по-изгодни курсове, обявявайки се за представители на бюрата.